

for Guld, som aldrig Guld eied, og det er sandt ogsaa i denne Henseende; den, der intet Begreb har om Frihed, vil ikke trænge dertil; man maa først have et vist Begreb derom, førend man kan føle Trangen. Det Samme er Tilfældet med Troesfriheden, og det Samme er Tilfældet med sand Tro; thi den sande Tro kan ikke være tvungen, den maa være fri, og Alt, hvad der skal være dens Frugt, maa komme med Frihed, ellers er det ikke en virkelig Troes Frugter. — Dernæst sagde Ministeren ogsaa, at, hvis det borgerlige Ægtekab blev tilladt Medlemmer af Folketirken, eller rettere, hvis Bielse blev erklæret for ikke at være nødvendig for Ægtekabets borgerlige Gyldigheds Skyld, forurettede man Medlemmerne af Folketirken; thi det kunde være, at, hvis den fik sin Forsatning ordnet, vilde den udelukke dem, som indgik Ægtekab uden Bielse; han paastod vel ikke, at det var et Dogma, at Bielsen nødvendig hørte til Ægtekabet, men han meente, at der var nogle Theologer, som troede det. Jeg mener nu, at man ikke skal lade Theologerne alene raade her; den sande christne Kirke beroer ikke paa Theologerne; det er Noget, enhver Christen bør vide, hvad der hører til Christendommen, og hører Bielsen til Christendommen, maa enhver Christen kunne vide det og indsee det, ikke alene Theologerne. Forøvrigt troer jeg, at der er mange Theologer, som ikke vilde ansee det som en gyldig Grund til at udelukke Folk af den christne Kirke, at deres Ægtekab var stiftet uden kirkelig Bielse, da det er bekendt, at meget christelige Folk, idetmindste i de første Aarhundreder efter Christus, indgik Ægtekab uden Bielse, og den christne Kirke er ikke bleven forandret saaledes, at det nu, for at være Medlem deraf, naar man var gift, skulde være nødvendigt, at man var kirkelig viet. Det vilde ogsaa være en Urimelighed, da den hverken udelukker dem, som indgaae naturligt Ægtekab, eller dem, som aabenbart fornægte Christendommen i Ord og Skrift, fornægte dens væsentligste Sandheder; den udelukker jo hverken Tyve eller Mordere, kort sagt, den udelukker aldeles Ingen. Skulde vi opsætte en saadan Lov, indtil Folketirken havde faaet sin Forsatning ordnet, saa maatte man jo ogsaa

opsætte alle criminelle Love; thi med Hensyn til dem kunde man jo ogsaa sige: Kirken forurettes derved, det var muligt, hvis den fik sin Forsatning ordnet, at den vilde udelukke saadanne Folk; vi kunde da navnlig heller ikke have vedtaget Presseloven, i hvilken der er fastsat Straf for dem, som i Skrifter angribe Christendommen.

Hvad her er sagt om Bielsen, gjaelder tildeels ogsaa om Opdragelsen. Jeg kan ikke troe, at nogen Christen kan forurettes derved, at hans Medchristne ikke strax lade deres Børn døbe eller lade dem opdrage i en anden Religion; hvis saa var, kunde vi jo heller ikke vedtage den Lov, som blev os forelagt om Børn af blandede Ægtekaber, hvor det jo udfordret tillodes et Medlem af Folketirken, naar han gifter sig med en Jøvinde, at lade Børnet opdrage i den jødiske Religion; thi saa maatte der jo ogsaa være god Grund til at udelukke dette Medlem af Folketirken, da det jo dog aldrig kan være nogen Begunstigelse, at Bedkommende har giftet sig med en Jøvinde; at det skulde være bedre at have en jødisk Kone og jødiske Børn, end at have en christen Kone og jødiske Børn, synes ikke at være rimeligt. Den anden arede Minister, som udtalte sig imod Frihed i Henseende til den religiøse Opdragelse, grundede det paa den Frygt, han nærede for Papismen eller Katholicismen. Jeg troer, at denne Frygt er ugrundet; den christne Religion opkom og udbredte sig uden Evang, uden at Staterne og deres Dyrigheder toge sig af den; ja, uagtet de arbejdede imod den; ligeledes gik det for en Deel med Reformationen, og jeg troer, at denne Udbredelse er den bedste og eneste rigtige. Men, ligesom den christne Religion kunde opstaae og udbrede sig, og ligesom Reformationen kunde opstaae og udbrede sig uden saadan Understøttelse eller borgerlig Evang, saaledes mener jeg, at Religion ogsaa kan vedligeholdes sig uden saadan Evang, og kan vedligeholdes sig bedre uden saadan Evang. Hvorfor vi behøve at frygte for Papismen, det er, fordi vi endnu ere noget papistiske selv (Hør! Hør!); vor Geistlighed, vor hele Kirkeforsatning er dannet efter den papistiske; den skulde være, som den oprindelige Christenkirkes Forsatning